СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК XLIX. Ч. 287. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 12-го грудня 1941. No. 287. Jersey City, N. J., Friday, December 12, 1941. VOL. XLIX.
ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

НІМЕЧЧИНА Й ІТАЛІЯ ВИПОВІЛИ ВІЙНУ АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ ПЕРЕСТЕРІГАЄ АМЕРИКАНЦІВ ПЕРЕД ПОДВІЙНОЮ ЛЬОЯЛЬНІСТЮ

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту оголосив заяву, якою перестерігає американських горожан перед подвійною льояльністю в теперішні воєнні часи. Це відноситься в першу чергу до тих чужинецьких груп і комітетів, які заступають інтереси чужих народів. Департамент стейту стверджує, що таке становище Америки не означає, що американський уряд не має симпатій для деяких народів, головно тих, що знайшлися тепер під пануванням тоталітарних держав. Та всеж таки обовязком американського горожанина є передівсім дбати про добро Америки та її інтереси. Воєнний час вимагає цілковитої єдности американського народу, який не зважаючи на ріжно-національне походження, мусить дбати в першу чергу про Америку та бути їй беззастережно льояльним.

КНУДСЕН ПРО 7-ДНЕВНИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ У ВОЄННІЙ ІНДУСТРІЇ

ВАШИНҐТОН. — Вилієм С. Кнудсен, директор ОПМ, подає, що уряд думає впровадити 7-дневний тиждень праці і по 24 години на добу в тих фабриках, де працюють для воєнного промислу. Це відноситься в першу чергу до тих фабрик, що виробляють літаки, повзи, панцирні самоходи, гармати й амуніцію, а також до корабельних заводів. Урядові чинники теж заповідають, що уряд буде реквірувати ґуму, цину й інші артикули, які досі спроваджували з Далекого Сходу, головно з Голяндської Східної Індії. Все це тому, щоб зрівноважити ось так наслідки японської бльокади.

АРМІЯ Й ФЛЬОТА ПЕРЕБИРАЮТЬ КОНТРОЛЮ НАД РАДІЄМ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт, як начальний вожд всіх збройних сил Америки, уповажнив армію та фльоту контролювати всі радієві стації. На підставі того розпорядження військові чинники можуть замкнути приватні стації, якщо їх існування будуть вважати шкідливим для оборони Америки.

ПЕРШІНҐ ЗГОЛОШУЄ СВОЇ ПОСЛУГИ АМЕРИЦІ

ВАШИНҐТОН. — Ґен. Дж. Першінґ, командант американських збройних сил в Европі підчас першої світової війни, написав листа до президента Рузвелта, в якому заповідає, що готов у ті часи надзвичайної національної кризи віддати Америці весь свій досвід і всю свою силу.

СУМНІВАЮТЬСЯ В СОВЄТСЬКУ ПОМІЧ У ВІЙНІ ПРОТИ ЯПОНІЇ

ВАШИНҐТОН. — Офіційні американські чинники приходять до переконання, що Совєтський Союз не піде війною проти Японії як союзник Америки і Англії. Не вірять вони також, що Росія дасть Америці свої бази, з яких можнаб було бомбардувати Токіо, Йокагаму й Осаку. Росія, твердять американські знавці, є наскрізь „орієнтальною" та не кермується жадними моральними зобовязаннями чи формулами. Вона вважає своїм першим обовязком здержати Німеччину та евентуально її перемогти. Та як Сталін побачить, що йому виплатиться заключити мир з Гітлером, він це без вагання зробить, кажуть вони. Нагле перервання німецьких операцій під Москвою може бути німецьким вступом до переговорів про заключення миру з большевиками. Не зважаючи на те, що Америка дає Москві всяку можливу поміч, Совєти не почуваються до обовязку стати негайно по стороні Америки, так, як це зробила Анґлія та її союзники. Загадочне становище Росії щодо американсько-японської війни викликує в Вашинґтоні певне невдоволення, пишуть вашинґтонські кореспонденти.

АРЕШТОВАНО 2,303 ЧУЖИНЦІВ, ГОРОЖАН ВОРОЖИХ ДЕРЖАВ

ВАШИНҐТОН. — Федеральні аґенти арештували 2,303 чужинців. Арештування зачались від хвилі нападу Японії на Америку. В тому числі є 1,291 японців, 865 німців і 147 італійців. Ґенеральний прокуратор Бидл заявив, що це є найважніщі чужинці, себто такі, які могли би бути небезпечними для Америки підчас війни. Він сказав, що їх будуть трактувати прилично та декого можуть випустити по переслуханню. Німцям і італійцям припинено натуралізацію до часу, поки не скінчиться війна. Прокуратор заявив, що нема жадних доказів на це, начеб ці чужинці були заанґажовані в акції саботажу, чи „пятої колюмни".

МУСОЛІНІ В ІМЕНІ ДЕРЖАВ „ОСІ" ПРОГОЛОШУЄ ТУ ВІЙНУ

РИМ. — В імені держав „осі" премієр Мусоліні проголосив з балькону своєї Палата Венеція війну Злученим Державам Америки. Він заявив, що цеї війни можна було сподіватись кожної хвилі. І тепер вона наступила. В німецькім парляменті подібне заявив Адольф Гітлер, який сказав, що Німеччина, Італія і Японія будуть поруч разом воювати до переможного кінця.

АРМІЯ Й ФЛЬОТА ВІДБИВАЮТЬ НАПАДИ НАЇЗДНИКА НА ФИЛИПИНАХ

МАНІЛЯ (Филипинські Острови). — Воєнний комунікат американської армії подає, що фльота та армія здержують японського наїздника та завдають йому великі втрати на Филипинських Островах. Американські й филипинські війська відбили спроби японців висісти на острові Лузон, в поблизі місцевости Сан Фернандо. Лиш на північному побережжі того острова вдалося японцям висадити на землю деякі військові частини. Пізніші звідомлення подають, що американська армія ліквідує тих японців, що висіли на острові.

АМЕРИКАНЦІ ЗАТОПИЛИ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ „ГАРУНА"

МАНІЛЯ (Филипинські Острови). — Американський бомбовик затопив японський воєнний корабель „Гаруна", який мав 29,000 тон поємности. Затоплення наступило коло північного побережжа острова Лузон.

В ЛІБІЇ НІМЦІ Й ІТАЛІЙЦІ ВІДСТУПАЮТЬ

Британські сили в лібійській кампанії далі мають перевагу. Вони цілком увільнили Тобрук від окруження, а також цілу ту околицю очистили від німецьких й італійських сил. Останні далі відступають на захід. Але вони не є ще цілком побиті. Після всякої правдоподібности вони скупчують свої сили, щоб далі на заході стануть знов до боротьби з британськими силами. Премієр Чорчил зняв з начальної команди британських сил в Лібії ґенерала Конінгема і настановив іншого.

НАСТУП НА ГОН КОНҐ ВІДБИТО

Всі японські наступи на британську морську базу Гон Конґ, що лежить на східнім побережжі Китаю, британці відбили. Положення там вповні під контролею британських сил, кажуть британські звідомлення.

СОВЄТИ ДАЛІ ВІДНОСЯТЬ ПЕРЕМОГИ НАД НІМЦЯМИ

Совєтські звідомлення говорять, що їхні війська в околицях Москви відносять великі перемоги. Вони здобули місто Єлець, на схід від лінії Орел-Курськ, а при тім здобули кільканадесять сіл. Німці понесли великі втрати. За совєтськими обчисленнями вони втратили 15,000 вояків в убитих. Совєти тепер говорять, що мають перевагу в повітрі. Деякі мілітарні невтральні знавці говорять, що це можливе, бо не виключене, що німці свої літаки забрали до Лібії, а також на захід, щоб розпочинати нову повітряну офензиву проти Анґлії.

ФОРТ ВИЛИЕМ МЕККІНЛІ КОЛО МАНІЛИ на котрий напали японські літаки. Підчас нападу згинули там два американські вояки. На напад відповіли американські проти-летничі гармати.

ПРИГНОБЛЕННЯ З ПРИЧИНИ ЗАТОПЛЕННЯ КОРАБЛІВ

ЛОНДОН. — Англійський широкий загал зазнав великого пригноблення з причини затоплення зпоміж найсильніших двох британських воєнних кораблів — „Принс оф Вейлса" і „Реполса". Зокрема жаль англійцям першого, бо він новий і здавалось годі буде його затопити. Англійські кола навіть не пробують зменшувати значіння цеї події і стверджують, що затоплення тих кораблів дало японцям в їхній початковій акції величезну полекшу, що відібється на всіх інших воєнних фронтах довкола земської кулі. Японське радіо подає вістки, начеб був затоплений другий наймодерніший британський корабель, „Кінг Джордж V".. Та вістка потверджена також німецьким радієм. Але британці про затоплення цього третього корабля не мають жадної відомости.

ВРЯТУВАЛИ ЧИМАЛО МОРЯКІВ.

СІНҐАПОР. — Британські рятункові кораблі врятували на морі поважне число моряків з двох затоплених кораблів, „Принс оф Вейлс" і „Репелс". З трьох тисяч залоги врятувалось дві тисячі. Серед врятованих є декілька американських воєнних журналістів. Старшини з затоплених кораблів припускають, що японці затопили ті два кораблі своїми „людськими торпедами"; Це діється в той спосіб, що наладований бомбами літак летить просто на корабель і летун гине разом з літаком, але нищить при тім корабель. Японці вже попередньо практикували той спосіб і тепер, після всякої правдоподібности вони його удосконалили. А японці все мали подостатком вояків, які готові були на певну смерть. Дехто говорить, що в тій битві брав участь також величезний німецький корабель „Тірпіц". Серед пропавших британських моряків знаходиться командант британської фльоти на Далекім Сході адмірал Филипс. Британці скупчують тепер всі сили, щоб відімстити ті втрати.

ЯПОНЕЦЬ КАЖЕ, ЩО ВІЙНА ПОТРИВАЄ ДЕСЯТЬ ЛІТ.

ТОКІО. — Представник японської армії, капітан Гірайде, заявив, що хоч Японія віднесла величезну перемогу над британськими й американськими силами, тої перемоги не треба уважати як кінець війни. Та війна буде страшна і довга. Вона може потягнути десять літ, говорив він. Інші японські радієві звідомлення голосили, що британська й американська морська сила на Далекім Сході цілком зникає. Японія там здобула рішучу перемогу, говорило те радіо. По цілій Японії гучно святкують ту перемогу.

ВІДГУК ВІЙНИ НА ОРІЄНТІ.

КАЇРО. — Азійські народи сколихані японсько-американською війною. Також сколихані Австралія, Нова Зеляндія, Близький Схід і Єгипет. Всі вони думають, що та війна матиме безпосередній вплив на інші фронти, зокрема на лібійську кампанію. Бо сили, які дотепер плили до Лібії з Австралії, Нової Зеляндії і Індій, тепер мусітимуть залишитись на своїх місцях, як охорона проти японських сил. Також комунікація з Лібією тепер буде далеко тяжча, внаслідок японських субмарин. З другого боку згадані краї морально скріплені, знаючи, що Америка чинно по їхнім боці. Вони мають повну віру в остаточну перемогу.

А СОВЄТИ ЗАЯВИЛИ СВОЮ НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

КУЙБИШІВ. — Представник совєтського уряду, Лозовський, потвердив, що між Японією і Совєтами далі діє пакт про ненапад і ті дві держави задумують зо собою не воювати. Ціла совєтська преса поводиться цілковито невтрально в тім конфлікті. Вона ні одним лихим словечком не накинулась на Японію, а навіть воєнні звідомлення подає в цілковито невтральнім дусі.

ДАРЛЯН МАЄ РОЗМОВУ З ЧІЯНОМ.

ВІШІ. — Французький адмірал Дарлян, заступник маршала Петена, мав побачення з італійським міністром закордонних справ, ґрафом Чіяном. Французька преса заповідає, що внаслідок тої розмови співпраця Франції з державами „осі" затісниться. В добре поінформованих політичних колах говорять, що Франція віддасть Італії свої морські бази в Тунісі, зокрема Бізерту.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Theree months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY. N. J.

Президент до Народу

Радіова промова президента Злучених Держав з Білого Дому до американського народу була немовби практичною предметовою лекцією демократії. Цею промовою найвищий урядник краю поділився з населенням своїми почуваннями й думками та подав йому цілу низку порад і осторог, які всі є великої ваги в даний критичний період. Цих порад і осторог є там стільки, що для повного розгляду треба кілька статей. Наперше місце між ними вибивається справа становища цього краю в цій нині вже без сумніву світовій війні.

Говорив президент: „Я повторяю ще раз, що Злучені Держави не можуть приняти ніякого іншого вислідy (цієї війни), лише перемогу, остаточну й повну. Не лишень мусить бути стертий сором за японську зрадливість, але й мусять бути зломані жерела міжнародної брутальности, деб вони не існували, абсолютно й остаточно". Він далі повторив слова свої, сказані попереднього дня в конґресі: „Ми вже постараємося за те з усякою певністю, щоб ця форма зради нам уже більше не загрожувала".

Далі президент Рузвелт остеріг американців, що вони мають тут до діла не з одним ворогом, але з усіми його союзниками. Він сказав, що американський уряд знає, що Японію до її зрадливих поступків нацькував німецький уряд, а нацькував її обіцянками панування над Тихим океаном. Американський уряд знає теж, що Японія робить свої воєнні операції в порозумінню з Німеччиною й Італією. Стратеґія цих союзників обіймає ввесь світ.

І тому стратеґія Злучених Держав мусить бути таксамо закроєна на великі розміри. „Ми мусимо собі наприклад упритомнити, що японські доспіхи проти Злучених Держав на Тихому океані помагають німецьким операціям в Лібії; що німецькі успіхи на Кавказі помагають Японії проти голяндської Східної Індії; що німецький напад на Альжір і Мароко відкривають Німеччині дорогу до нападу на Південну Америку".

„З другого боку ми мусимо знати, що партизанська війна проти німців у Сербії помагає нам; що успішна російська офензива проти німців помагає нам; і що британські успіхи на суші й морю денебудь у світі скріпляють наші сили".

У дальшому уступі своєї промови президент звернув увагу американцям, що остаточною ціллю війни не є властиво сама перемога на поли бою. Це лише безпосередна, найближча ціль. Справжня, хоча дальша ціль, це доконати добре діло. Америці не йде за пімсту, за загарбання землі або людей, а за збудовання в світі справедливого мира. Запевнив президент народ: „Ми виграємо війну й ми виграємо мир, що наступить по цій війні".

НАРІД, ЩО ЦИТУЄ ВІРШІ НА ДОКАЗ

(Для „Свободи").

Всі знаємо, що англійці — то дуже практичний нарід. Та коли визначний англійський політик зацитує дещо з віршів Шекспіра, Милтона, чи якого іншого великого англійського поета, на потвердження того, що сказав, то часом прийдеться тільки плечима здвигнути та подумати. Ну, й справді дивний той англійський нарід! Говорить про те, скільки воєнних кораблів потрібно вислати до Сінґапуру. І на потвердження цього цитують вірші Шекспіра... Для типічного англійця нема в тім нічого дивного, коли навіть і міністер фінансів у своїй промові над буджетом зацитує щось із Старого Завіту. Наприклад, бувший премієр Чемберлин любив цитувати біблію чи вірші ріжних поетів.

Та чи можна ганити англійців за те, що цитують вірші навіть підчас політичних промов? Ні, зовсім ні. Їх можна навіть за те похвалити! Значить: англійці, хоч і дуже практичний нарід, то до своїх визначних письменників мають велику пошану. Мають теж велику пошану до своїх визначних людей і з інших ділянок життя. А коли про що дуже певні, то їм вистане, коли підтвердять своє думання віршом з Шекспіра чи Бравнінга.

Щасливий той нарід, що одночасно може видавати зпоміж себе і таких фільософів як Стюарт Мил, що навчав, як жити, щоб якнайменше терпіти, і таких вчених, як Нютон, Дарвін, Сер Виллям Ремзі, і таких першорядних поетів як: Чосер, Шекспір, Милтон, Шеллі, Теннисон, Бравнінґ та інші. В тім то мабуть і сила англійського народу, що хоч і дуже практично про світ думає, та не забуває й про вищий зміст життя, про красу життя. І дійсно вчений та освічений англієць, чи то він політик, чи інжинір, чи пошукувач за золотом, може вас здивувати тим, що пічне з памяти проказувати найкращі перлини-вірші з англійської поезії. А дійсність і поезія в англійців мабуть тому живуть так близько поруч, що й вони самі, як нарід, витворилися із практичних анґльо-саксонців, що втягнули в себе й багато крови мрійливих кельто-британців, яких останки задержалися у Валії як окремий народець.

Теперішні англійці дуже подібні до старинніх римлян, що теж і в поезії гляділи на світ більш практично як старинні греки. І власне тому ми, українці, можемо подивляти англійців. Своєю вдачею ми більш подібні до старинніх греків як до римлян. В нас є більше замилування до краси, ніж до практичних сторін життя. В нас більше почуття до співу та поезії, ніж практичного змислу. А чому? Головно тому, що наш нарід навіть ще й тепер живе, мовляв, на лоні природи. Живе як хлібороб серед зелених гаїв та колосистих піль. Очевидно, що первісно, наприклад чехи, як словяни, мали більше почуття до краси життя, ніж до практичних справ. Та вони в сусідстві німецьких ремісників та купців цілими століттями і згодом і собі почали більше практично на світ глядіти. Із всіх словянських народів чехи показуються найбільш практичними. Але, наприклад, музикою й надалі проявляють своє мистецьке почуття. Тому можна бути певним, що колиб українці поселилися на отакім острові, як Британські Острови, або опинилися в положенню чехів, то сталиб більш практичним, а тим самим і переможними в життю.

Тому саме українці можуть собі брати за взір англійців та американців і від них вчитися, як практично й розумно жити, але одночасно й навчитися ще більше навіть як досі цінити й свої мистецькі здібности. Треба їм памятати, що навіть і дуже успішна та практична людина тільки черваком животіє, коли не має в собі почуття до краси та до вищого, духового життя.

Значить: вчімся пильно практичного розуму від британців та американців, але й ще більше розвиваймо та шануймо й свої вроджені мистецькі здібности!

О. Івах, Винніпеґ.

Туреччина Перед Остаточним Рішенням

(Наслідник великого Ататурка на роздорожжі. — Москва і візантійська спадщина та берлінські мрії про Баґдад. — Обезпечення при помочі договорів. — Британські неуспіхи і німецько-большевицьке непорозуміння небезпекою для Туреччини. — Англійсько-американська допомога. — Теперішнє дипльоматичне й стратеґічне положення. — Німці наразі не будуть атакувати, але готові атакувати пізніше. — По чийй стороні стати?).

Американський уряд проголосив, що Туреччина користатиме з „Ленд енд Ліз" допомоги. Чому так сталось? Щоб це розуміти, треба вглянути дещо в недалеке минуле Туреччини.

Великий Кемаль Ататурк, як знаємо, цілковито зреформував Туреччину. Заборонив носити фези (червоні шапочки), впровадив до турецького письма латинську азбуку, надав жінкам ті самі права, що й чоловікам і т. п. Думав ось так звязати Туреччину щораз більше з Европою. Та рівночасно змагав і до того, щоб турецький політичний центр пересунути знад Босфору і Дарданелів щораз дальше на південний схід. Він був одним з найбільших сучасних диктаторів і одним з найзнаменитших реформаторів, яких знає історія. Тепер його наслідник мусить взяти на себе нову тяжку відповідальність, бо Туреччина находиться під цю хвилину в дуже некориснім положенню, далеко некориснішім ніж те, яке було, коли Кемаль привертав турецький нарід до значіння. Тоді Кемаль міг спокійно переводити свої реформи, бо Европа була вичерпана першою світовою війною. Та і тепер наслідники Ататурка мають лекше завдання до виконання ніж державні мужі інших европейських держав, бо в Туреччині не треба вести ніякої внутрішньої політики. Публичної опінії ще там нема. Турецький нарід є ще далекий від політичного вироблення; він приймає зо стоїчним спокоєм кожне посунення уряду. Народні меншини цілковито виселено, або винищено. Розполітикована левантійська мішанина в Істамбулі не входить у рахубу як рішальний чинник. Уряд має подбати про господарський рівень і про ненарушеність турецьких границь.

Закордонна турецька політика вимагає одначе великої осторожности і зручности. На турецьких проливах перехрещуються напрямні російського і німецького імперіялізму — аспірації Москви до візантійської спадщини і берлінські мрії про Боґдад. Кожна згода Німецького Райху з Советами затроювала Анкарі її холодні гірські ночі. Зноваж непорозуміння між тими двома державами зроджували всякі спекулювання. І це саме є ключем до зрозуміння теперішньої закордонної політики Туреччини в теперішній війні.

Покійний Ататурк прийшов насамперед до порозуміння зо Советською Росією. На протязі багатьох літ анкарський уряд старався не загострювати взаємин зо своїм бувшим воєнним союзником з першої світової війни, себто з Німеччиною. Туреччині вдавалося це зробити тим лекше, бо турецькі військові кола, що складались з людей, вихованих у німецьких воєнних школах, проявляли великі симпатії до Берліна. Одначе, не зважачи на те все, Туреччина не почувалась іще цілковито забезпечена. Два сусіди, два імперіялісти, задивлені в турецький південь приказували оглядатись за іншими союзниками. Анкарський уряд не занедбав ніякої можливости. Договір у Саадабад мав забезпечити для Туреччини співпрацю з Іраком, Іраном (Персією) і Афґаністаном. Договір, підписаний недовго перед теперішньою війною в Анкарі мав запевнити Туреччині поміч Великої Британії і Франції. По причині тих договорів від вибуху теперішньої війни, в вересні 1939 р., Туреччину можна було вважати за могучого аліянта, що пічне свою діяльність тоді, коли війна перенесеться на середноземний басейн, або коли воєнна полумінь обійме Балкан. Туреччина була теж звязана договорами з деякими балканськими державами, головно з Грецією.

Та тепер застановившись над тим усім насувається питання, чому Туреччина полишилась іще і досі невтральною? На це можна дати таку відповідь: Анкарський договір утратив своє значіння через упадок Франції в червні 1940 р. Британські неуспіхи в першім році війни і величезні успіхи перших німецьких „бліців" говорили анкарському урядови, щоби держався невтрально. Також німецько-большевицьке порозуміння було великою небезпекою для Туреччини. Німецький амбасадор фон Папен умів грати тим арґументом. Туреччина концентрувала свої війська не лиш у Тракії, але і на підніжжю Кавказу. Недовіря до уряду в Віші приневолювало Туреччину тримати узброєне військо вздовж границі з Сирією. Понижче Смирни, — треба було також скріпляти ґарнізони, бо сусідство італійського Додеканезу приневолювало до держання на осторожности перед евентуальною італійською аґресією.

Туреччина мусіла полишитись невтральною, бо не мала іншого виходу. Згідно з постановами турецько-французько-анґлійського порозуміння, Франція мала постачити дві треті, а Британія одну третю матеріялу, потрібного Туреччині до цілковитого узброєння її чисельного і дуже доброго війська. Анґлійські (згл. американські) постачання надходили і надходять безперестанно. Франція не постачила нічого. Крім цього капітуляція уряду Петена казала Туреччині залишити всі надії на поміч французької армії, що була зорганізована там Вейґаном.

Нині положення значно змінилось. У Сирії стоять анґлійські ґарнізони. Советська Росія є в війні з Німеччиною. Становище аліянтів в Африці скріпилось. Німецький натиск на Туреччину вправді триває далі, але спільна анґлійсько-советська декларація про готовість помочі Туреччині на випадок німецької аґресії має вже більше реальний арактер. Британія тим чином відновлює свої зобовязання з анкарського договору. Советська Росія перекреслює хоч частинно ті лихі спомини з недавнього часу, коли своєю політикою помагала фон Папенови.

З другої сторони Німеччина заняла велику частину України і побережжя Чорного моря, а німецько-італійські війська, сконцентровані на границі Туреччини виносять понад пів міліона. Друге стільки числить болгарська армія, вишколювана інтензивно німецькими офіцирами. Німецькі інжиніри розбудували на протязі літа сіть кількадесять летниц на болгарській території і в східній Тракії. До румунського порту Костанци спроваджено Дунаєм підводні судна і торпедовці з Німеччини.

Два роки тому, коли вибухла польсько-німецька війна, турки мали триста кількадесять літаків першої лінії й одну панцирну бриґаду. Від того часу британці й Америка дали туркам поміч, виносячу 60 міліонів фунтів у готівці й кредитах, а також дали їм певну кількість літаків і повозів. Півтора місяця тому певну кількість ловецьких літаків і прибережних гармат дали туркам самі німці. Взявши під увагу незвичайно сприяючі теренові умовини і факт, що на европейськім відтинку Туреччина заслонена є ланцюгом могучих фортифікацій, можна ствердити, що Туреччина може легко боронитись.

Специялісти в військових справах є тої гадки, що німці, з огляду на наступаючу зиму, не відважаться атакувати в Европі т. зв. „Лінію маршала Чакмана", або дарданельські форти. Німці могли би через Чорне море напасти на північно-східні побережжя Туреччини з Требізонду або Ерзерум могли би вони старатися пробитись до Карсу, дуже важного дорогового вузла на советській границі, а звідтам продовжати свої воєнні операції в напрямі Кавказу. Одначе ледви, чи це їм би вдалось, поки на Чорнім морю крім турецької фльоти є ще досить сильна советська фльота.

Заплутавшись у советську кампанію, німці мусять таки шукати якогось виходу. Туреччина відділює німецьку армію від Кавказу, його нафти, манґану і міди й від мрій про баґдадську залізницю і невичерпані багатства Сходу. Хоч тяжко прийшлося би німцям воювати з турками, але ще трудніше прийде з ними не воювати. До якогось рішення у тій справі конче мусить прийти. Покищо німецька дипльоматія та пропаґанда робить усе можливе, щоб переконати турків просьбами як і грозьбами, які кольосальні користи принесло би їм добровільне прилучення до німецького „Нового Ладу", обіцяли їм за те Сирію, Мосуль і інші блага. Недалека будуччина покаже, яке буде остаточне рішення Туреччини.

ГАЛИФЕКС КАЖЕ, ЩО ЯПОНІЯ ЗРОБИЛА ВЕЛИЧЕЗНУ ПОМИЛКУ

ШИКАҐО (Ілл.). — Лорд Галифекс, британський амбасадор, промовляючи до Федерації Американського Фармерського Бюра, казав, що Японія зробила величезну помилку, напавши на Америку. Тепер, говорив він, Америка разом з Великою Британією мусять дати японським імперіялістам добру науку та відплатитися їм за цей акт ганебної зради.

СЕНАТОР ДЖАНСОН ПРОТИ ВИСИЛКИ АРМІЇ ПОЗА ГРАНИЦІ

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Джансон з Каліфорнії виступив проти поправки того закону про військову службу, який внесено під дебати сенату та який передбачує висилку американського війська поза границі Америки.

НА СЕЛІ

Повість

(12) М. ШКОЛИЧЕНКА

Розпаковані кошики з садовиною здивували усю сімю. Груші та яблука справді були такі буйні та чудові на смак, що навіть молодша панночка, що весь час стояла в опозиції супроти села, помякшала на стільки, що почала врешті признавати й деякі добрі сторони сільського життя, як от наприклад смачна садовина, спокій, гарне повітря, алеж решта на її думку всеж таки була на стільки сумна та не цікава, що вона ні за що в світі не оселилась би в селі на ціле життя, як думає зробити це Мисак.

— Не змагаюся з вами, — говорив Мисак, — у кожного свої погляди. Я, наприклад, знахожу на селі доброго значно більше, а через те і переїду туди.

— А я вам ще раз скажу — село погреб! Досить нагадати собі, що ні інтеліґенції там, ні бібліотек, ні театрів — навкруги темнота, та ще яка темнота, — в самому найширшому змислі, тоб то і природна і розумова!... Чи треба купити що — нема ніде нічого, — їдь або у місто, іноколи в страшенну негоду, або сиди без нічого. І в отакий погреб лізти самохіть, — Боже мене спаси, ні за що в світі не оселилась би! Часово пожити на селі, на дачі — це інше діло, приємно навіть, а далі... ні за що в світі не примирюсь з селом!

Щераз позмагались з панночкою гість і сімя; нарешті Мисак розкланявся, подякував господарям за їх ласку і вислухавши ще раз прохання про дачу та пообіцявши памятати про це, пішов до дому. Він був цілком задовольнений і вже спокійно розмірковував про свою будівлю та купівлю лісу, як раяв про те дід Омелько.

III.

Наступила зима і цілком відмінила плян купівлі дерева. Дід Омелько прислав Мисакови лист, що трапляється дуже добрий випадок купити хорошого, сухого лісу і коли пан згоджується, то булоб добре купити той ліс зараз же не гаючись, і перевезти у Затишок, поки стоїть добра зимова дорога.

Максим Мисак цілком покладаючись на діда, не гаючись відпросився, захопив з собою гроші і поїхав купувати ліс. Дід писав правду і Мисак був задовольнений до небес, що випадково трапилось накупити безперечно доброго, сухого, вилежаного лісу, та ще до того і зовсім не дорого.

Закуплений ліс надав Мисакови знов і нових думок і свіжої енерґії. Він рвався тепер яко мога хутчій завершати своє розпочате діло тай заспокоїтись тоді, безтурботно дожидаючи пятидесятилітнього віку. Правда, йому приходили і такі думки, щоб зараз же кинути службу, бо половина пенсії вже доходила, алеж спиняли його дві причини: одна, що раніше пятидесяти літ він уважав незаслуженим відходити на спокій, а друга — мав надію зібрати ще трохи грошей, щоб незалежно від Затишка і пенсії, було що небудь і „на всякий випадок", бо невеличка пенсія не могла заспокоїти його з цього боку. Ці дві причини не дозволили Мисакови кинути службу і він скріпивши серце ще раз підкреслив собі, що мусить і повинен прослужити до пятидесятилітнього віку. Воно недалеко вже було й ждати, не ставало ще як шести років.

Розміркувавши про все, Максим знайшов плян свого будинку, перевірив його уважно ще раз, ще раз затвердив, розшукав доброго підрядчика, умовився з ним про будову і поїхали вкупі в Затишок. Розказавши на місци, що і як думає він зробити, та наказавши дідови доглядати за будівлею, коли вона почнеться, прохав підрядчика не затягати умовленої роботи.

З кінцем місяця березня Затишок раптом загомонів, заспівав, наповнився галасом, — майстри розпочали будівлю. Одностайна жвава робота в умілих та міцних руках кипіла. Білі тріски розлітались зпід сокир на всі боки, а витесане дерево, немов та викупана дитина, чисте та біле, складалося плаха за плахою, брус за брусом, стовп за стопом і незабаром обмалювався будинок і не на чотири комнати, як малося раніше, а на пять. Невеличка пята комната призначалася Омелькови, хоч він того не знав ще і не відав.

Мисак що тижня приїздив у Затишок, уважно оглядав кожну деревину, кожний замок у зрубі, стукав палицею у деякі місця і, видимо, блаженствував. Обличчя його було веселе, радісне; у погляді просвічувалося те щастя, яке охоплю людину, коли досягає своєї мети після довгих дум, турбот, перешкід та праці.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ФАКТИ ПРОТИ ЧУТОК.

У своїй вівтірковій радіовій промові з Білого Дому президент звернув між іншим увагу на потребу обережности щодо воєнних вісток.

Остерігає він передовсім населення бути обережним щодо чуток.

Далі він показує, чому саме в час війни треба бути обережним з чутками: вчас війни саме уряд обмежує свободу подавання вісток, бо він не пускає вісток, які могли би помогти ворогові. Внаслідок цього на місце вісток появляються чутки. Вчас війни, як каже президент, чутки літають скоро й густо.

Розумна людина, почувши чутку, старається її провірити. Не могучи її провірити, вона здержується з передаванням такої несправдженої вістки. В цей спосіб заощаджує багато клопоту урядові, краєві, й часто самому собі.

ПЕВНІ ЖЕРЕЛА.

Президент звернув спеціяльну увагу на так звані чутки з достовірних жерел, авторитетні чутки.

Президент каже, що розслід, що це за авторитетні жерела дали початок вістці, часто показують, що їх жерелом є вороги.

Щоб люди повірили чутку й її поширили, ворог охрестить її як авторитетну вістку, що походить з достовірних жерел, і зараз найдуться легковірні люди, що не лише в неї повірять, але й далі пустять, да навіть до неї щось свого додадуть.

ПАКИ И ПАКИ.

І знову пише один з українців, що оголошувався в „Свободі", листа зо запитом:

„Цікаво мені знати, чому те саме оголошення, того самого розміру, в інших українських часописах є о половину дешевше, як в часописи „Свобода"?"

Власне в той самий час „Українська Пресова й Книжкова Спілка'а' дістала рахунок за оголошення проф. М. Грушевського (по англійськи) в „Ню Йорк Геральд Трибюн" дня 9. листопада та в „Ню Йорк Таймсі" 16. листопада. Оба оголошення були тої самої величини. Не дивлячися на те, „Ню Йорк Геральд Трибюн" прислав рахунок на 86 долярів, „Ню Йорк Таймс" на 125 долярів. У „Свободі" оголошення цеї величини коштувало би 5 долярів. В інших українських часописах, як каже наш кореспондент, два рази менше.

Думаю, що в цих фактах є вже відповідь на питання. Коли-ж наш запитуваč ще не знає відповіді, то най замовить собі видрукувати в одній друкарні 5,000 летючок, в другій 15,-000, а в третій 150,000, а коли йому подадуть ріжні ціни за кожне з трьох замовлень, най напише запит до тих друкарень, що йому друкувала 5,000 летючок, чому вона рахує йому більше за друк тої самої летючки більше, ніж другі (що йому друкували 15,000 та 150,000) штук? Іншими словами, чи це так важко зрозуміти, що газета, котра друкує оголошення в 3 рази більшому числі газет, мусить рахувати вам більше за це оголошення?

Трагічна Смерть Молодого Українця

Підчас шкільної прогульки до Вашингтону трагічно згинув в автомобільним випадку Іван Судол, молодий студент українського роду, що мав кінчити за кілька тижнів Честер Гайскул. Управа Честер Гайскул, враз з учителями школи, рішила відзначити Покійного за пильність і купили (за порадою о. О. Мицика, котрого про це питали) „Історію України" М. Грушевського і дати її на памятку родичам Покійного з таким написам: Chester High School: Faculty Award for High Scholarship, Service to the School, Leadership, Posthumously awarded to John Sudol.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

о. О. М., Честер, Па. — Не тільки залягає Ваш допис, але лежить накладаних у друкарні понад 30 дописів, як це ми недавно на тому місці подавали. Число їх не маліє, а збільшається. Є часом речі, що мусять бути скорше проголошені зза подій чи імпрез, що звязані з певною датою. Лихо в тому, що многі пишуть рішучо задовгі дописи, та ще домагаються, щоб їх ніяк не скорочувати. В друкарні беруть дописи до поміщення в „Свободі" за порядком. Але буває, і то часто, що заважує довжина допису. В останній хвилині прийде якесь оголошення, яке мусить бути поміщене. Тоді треба зробити йому місце в такий спосіб, що забирається один допис, а вкладається другий коротший. Іншої ради нема! Це ми висняли багатьом наворотами, та видно, що воно не вистарчає. Рішучо не заважує тут те, хто прислав допис, чи з якої він громади. В минулому, як надходили Листопадові Свята і Різдво, дописи лежали нераз по три місяці. Бо як надійшли в одному часі з усіх наших громад, то, очевидно, не могло бути інакше. Також треба мати на увазі й те, що не можна часопис надто заваплювати дописами, бо матеріял мусить бути ріжнородний. Знову воєнні обставини часто вимагають, щоб певні статті, голоси, а навіть і дописи мали першенство. Згадуємо за це все тільки тому, щоб люди, що дописують до часопису (за що ми їм вдячні!), знали і відчували, що коли щось не є так, як їм видається, що повинно бути, то на те є якась причина, а не зла воля в редакції чи в друкарні. Тому треба бути в таких випадках терпеливим і вибачним.

СМЕРТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО АДМІРАЛА КІДА В ПЕРЛ ГАРБОР

ВАШИНГТОН. — Департамент маринарки повідомляє, що підчас першого японського нападу на Пер Гарбор в неділю 7. грудня, ц. р., згинув адмірал Ізаак Кемпбел Кід, який був також адютантом адмірала цілої американської фльоти на Тихому океані, Гозбенда Кімеля. Він є уроженцем м. Клівленду та має похвальний рекорд за час своєї служби в маринарці Злучених Держав.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ВЗИВАЄ ЧУЖИНЦІВ ДАВАТИ КРОВ

НЮ ЙОРК. — Нюйорська Філія Американського Червоного Хреста повідомляє, що від 11. до 17. грудня 1941. р. всі ті чужинці, що бажають дати свою кров, повинні зголоситися до будинку під ч. 139 Е. 36. вулиця в Ню Йорку. Ця кров буде для трансфузій при лікуванню ранених американських вояків.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЛЬФІЯ, ПА.

На А. Ч. Хрест.

Секретар Архиєпископської Канцелярії, о. О. Мицик, переслав до А. Ч. Хреста $10.05, які Канцелярія одержала від української православної парохії в Йонгставн, Огайо, як збірку з Листопадового Свята.

АРЕШТОВАННЯ ВСІХ АМЕРИКАНСЬКИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ В БЕРЛІНІ

БЕРЛІН. — Німецькі власти поставили під домовий арешт всіх американських кореспондентів, а також відтяли від комунікацій зо світом всі їхні бюра. Цей поступок німці оправдували тим, що подібне зробила німецьким кореспондентам Америка. Цей арешт німецькі власти довершили пару годин перед тим, як Адольф Гітлер мав проголосити в німецьким райхстаґу війну Америці. Подібне зробила Італія з американськими журналістами. Чи після виповіджения війни їх настало інтернують — не відомо.

КИТАЙ ВИПОВІВ ВІЙНУ ДЕРЖАВАМ „ОСІ"

ВАШИНГТОН. — Д-р Гу Шіг, китайський амбасадор, зложив візиту Сомнерови Велесови, підсекретареви стейту, якого повідомив, що китайський уряд виповів війну Німеччині, Італії та їх союзникам.

В ісляндських містах держання псів є протизаконним.

УКРАЇНЕЦЬ ЛЕТУНСЬКИМ ОФІЦЕРОМ ПРИ АМЕРИКАНСЬКІЙ ФЛЬОТІ.

Володимир Лотович, син о. Володимира і Софії Лотович з Джерзі Сити, є тепер летунським офіцером при американській воєнній маринарці. Роджений в 1918. р. в Скрентоні, покінчив Дикинсон Гайскул у Джерзі Ситі. Бокнел Каледж зо ступнем „бечелор оф арт" в Бакнел, Пенсилвенія, правничі студії відбув в Ст. Джан Юніверсіті в Брукліні. Після покінчення школи посвятився летунстві, дістав „лайсенс" приватного пільота, а 15. лютого ц. р. вступив до авіяції при американській воєнній фльоті. Недавно тому дістав ступінь „енсайна".

Він є членом Тов. „Свободи", від. 25. У. Н. Союзу, та інших українських товариств.

ЯПОНЦІ НА ФИЛИПИНАХ. — Карта показує найновіщий терен війни, між Японією й Злученими Державами.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЧЕСТЕР, ПА. — Річні збори Бр. Сош. Св. Духа, від. 237., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 3. пополудні в Укр. Нар. Домі. Члени і членкині пригадується Вам, що це є річні збори, на котрі кожний член обовязково повинен явитися та довідатися хоч раз в рік, як мається та організація, до котрої він належить. Вислухаєте звіту старого уряду, контрольної комісії та виберете уряд на 1942. рік. На таких зборах заходять деякі зміни, про котрі кожний член повинен знати конечно. — За уряд: Лука Благідка, Григорій Матис, Григорій Стеців.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. Любов, від. 45., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклін ул. Просимо всіх членів явитись на річні збори. Уряд і контроля здадуть звіт з цілого року. Відтак буде вибір уряду на рік 1942. Хто з членів має полагодити якісь справи, проситься прийти скорше, бо урядники будуть очікувати від полудня. — Василь Стриковський, предс.; Антін Гарасим, кас.; Теодор Малик, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні, в церковній галі. Проситься вас панови, члени і членниці, прийдіть на збори бодай раз на рік і вислухати справи відділові. Буде справоздання урядників і контроля здасть справоздання. Членів напоминається конечно прийти на річні збори, бо маюмо дуже важні справи виділові. Буде вибір урядникій на рік 1942. Напоминається тих членів, що довгують свої вкладки, аби не переносити з року на рік. Прийдіть усі, як один і повписуйте своїх дітей до своєї організації. — За уряд: Григорій Бандрівський, предс.; Михайло Окунський, кас.; Михайло Гавриляк, секр.

КРОМІТОН, Р. АЙ. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 246., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні в домі Петра Коця, 14 Райс ул. Обовязком всіх членів прийти на означений час, бо позазвичайні справи буде йще вибір уряду на 1942. рік. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости, щоби не треба було переносити старих довгів на рік 1942. Також проситься всіх, хто ще має в родині, що не є членом У. Н. Союза, зголоситись з ним до секретаря а він радо впише. Справоздання уряду відбудеться на річних зборах, а звіт контрольної комісії буде в місяці січни 1942. року. — За уряд: Григорій Притула, предс.; Петро Коць, кас.; Василь Сподарик, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Річні збори Сестриціва Любов, від. 177., відбудуться в неділю, 14. грудня в год. 1. пополудні в гали Cahill Hall, 881 Eddy St. Проситься всіх членів явитись начас, бо є много справ до полагодження і буде вибір нових урядників. Прошу не призабути привести з собою нових членів. — Ф. Лихка, предс.; А. Патикевич, кас.; С. Саска, секр.

ФРАНКФОРД, ПА. — *Місячні збори* Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268., відбудуться в суботу, 13. грудня, в годині 7.30 вечером, в домі громади, 2171 Вакслінг ул. Обовязком кожного члена прибути на збори, в означений час. Маємо багато справ до полагодження. Пригадується членам, котрі залягають з вкладкою, щоби старались її вирівнати, бо в сім місяці буде замкнення книг і прийде контроля. Хто бажав би стати членом У. Н. Союза або вписати свої діти, нехай зголоситься на збори. — Уряд: М. Андріїв, предс.; Г. Михалюк, кас.; Н. Омелян, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76., відбудуться в неділю, 14. грудня, зараз по Сл. Божій. Уряд просить всіх членів прибути на ці збори, бо будуть важні справи до полагодження. Старий уряд буде здавати справоздання і контр. комісія з цілого року. Також обовязком кожного члена прийти на ці збори, хоть раз на рік, та, вислухати справоздання, в якім стані братський маєток знаходиться. Буде вибір уряду на рік 1942. Напоминається довгуючих членів прийти і вирівнати свої залеглі довги, щоб на наступний рік новому урядови було лекше провадити рахунки. Просимо членів не присилати на річні збори женщин і дітей, тільки що явилися самі мужчини. — За уряд: адв. В. Кузьма, предс.; В. Салабун, фін. секр.; С. Стойко, кас.; М. Сороколіт, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Дарахівщина, від. 275., відбудуться в неділю, 14. грудня, у годині 6. ввечір, в сали церковній. Проситься членів, щоби кожний виповнив свої залеглости і належитість, щоби дати змогу відділовим урядникам приготовити книжки до справоздання, бо цеж вже останні місячні збори в тім році. Довгуючі довго можуть наразитися на неприємність. Членів, котрі мають лишні білети, або гроші з балю, просимо на зборах звернути. Сповнивши все, тим даєте пізнати себе як дорожете своєю організацією й як шануєте урядників Вами вибраних. — М. Гречин предс.; В. Юрків, рек. секр.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Виявляймо льояльність ділами.

Вже довший час не було згадки в „Свободі" про українське життя в нашій громаді. Це не значить, що ми заспали сном блаженних. Український рух живе, хоч не так, як перед вибухом війни, бо тепер нема звязку з Рідним Краєм. Та тепер дбаємо більше за місцеві орґанізації, за молодь, як і за те, щоби боронити чесне українське імя перед ріжними нападами з боку чужих, що хотілиб нас представляти фашистами і пятиколюмністами. Мали і ми в Пасейку такі випадки, і на них відповідаємо ділами. Добре, що американці вже пізнали, що всі ці наклепи безпідставні, та що наші свідомі громадяни були і є льояльними нашій прибраній Вітчині — Злученим Державам Америки.

Доказом цього може бути, між іншим, от хочби те, що наша українська православна парохія відгукнулась зорґанізовано для збірки „Комуніти Чест", а о. В. Буката дістав повновласть продавати зорґанізовано від громади „дефенз-бонди" і „сейвінґс-стемпси". Всі ми повинні помогти Америці в її обороні перед наступом аґресорів та в її змаганню затвердити в світі демократію, щоб таким робом усі народи стали вільні, а між ними також многострадальний український народ.

Тому покажім ділом свою льояльність Америці, а тоді ріжні аґенти і донощики не будуть мати що до роботи. Праця з Бондами Оборони вже почалась в нашій парохії. Тому всі, що бажають купити бонд, хай прийдуть до офісу парохіяльного дому при 47 Hope Avenue, Passaic, N. J., а о. Буката уділить інформацій.

Майже всі діти шкільні забрали вже книжочки на „сейвінґ-степс". Таксамо ми відгукнулись зорґанізовано і на поклик Американськоог Червоного Хреста.

Доказом є поміщений звіт кампанії збірки для Червоного Хреста в тутейшій американській газеті Passaic Herald News, Nov. 22.

В тім числі Irving B. Whiting, chairman of the 25th annual Roll Call of Passaic Chapter of American Red Cross, подає таке:

To cite one particular instance as to how the public is responding, I might mention that Wednesday morning Rev. V. Bukata, of the Ukrainian Orthodox Holy Ascension Church reported that $35 was collected in his church, consisting of 27 individual dollar memberships. In addition to this, Father Bukata contributed $5. No request was made by the Passaic Chapter for this generous contribution. It was made voluntarily.

Ось це є слова американців про нашу льояльність. Тому не зважаємо на ріжні наклепи комуністів чи пройдисвітів. Нашою відповіддю хай будуть наші діла.

Залучаю також витинки з американської преси.

Л. Сисин.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Річні **збори** Тов. Зап. Січ, від. 155., відбудуться 14. грудня, в годині 3., в гали У. Н. Дому, 760 Стейт Стр. На тих зборах буде справоздання відділових урядників і контр. комісії за минулий рік. Проситься, щоби всі члени прибули на цей мітінґ і начас, бо також буде вибір урядників на наступний рік. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглости. Проситься тих членів, котрі стоять тільки самі в У. Н. Союзі, щоби повписували своїх чоловіків чи жінок, а найголовніше своїх дітей, бо це є найстарша і найбільша українська орґанізація в Америці. Вступ, як до Товариства так і до У. Н. Союзу, вільний. — За уряд: Андрій Балух, предс.; Василь Дригинич, кас.; А. Яричевський, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. Укр. Січи, від. 182., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Гови Еве., Пасайк, Н. Дж. На порядку нарад є тов. справи, справоздання контр. комісії з минулого року, вибір на рік 1942. і інші важні справи. Тому обовязком кожного члена *прибути на збори. Довгуючих членів* напоминається, щоби вирівнали свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — І. Живицький, предс.; А. Терпка, кас.; Г. Яськів, секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. — Річний мітінґ Бр. св. О. Николая, від. 344., відбудеться в неділю, 14. грудня, в годині 3:30 сполудня, в гали, де звичайно. Обовязком кожного члена прибути на мітінґ і начас, щоб почути звіт урядників за 1941. рік, як також справоздання провірної комісії. Не явившийся член підлягає карі, котра є встановлена членами в братськім статуті. Уряд звертається до вас, шановні члени, з тим упімненням, щоби Ви по змозі старалися вирівняти довги, щоб на наступний рік 1942. ті урядники, котрих виберете, не мали з Вами непорозуміння, як часами трапляється. Прийдіть всі, бо мусите вибрати уряд на 1942. рік. — Т. Присташ, предс.; Я. Резнік, кас.; Гр. Геба, секр., 594 W. 2nd St., Bound Brook, N. J.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 306., відбудуться в суботу, 13. грудня, в 7:30 вечером, в Стефана Берези, 1314 Розел Стріт, Лінден, Н. Дж. Кожний член і членкиця мають прийти і вислухати справоздання уряду з приходу і розходу за цілий рік 1941. і взагалі всього маєтку Товариства. Також здасть звіт контр. комісія і буде вибір нового уряду на 1942. рік. Напоминається всіх прибути як один хоч раз врік і привести нових членів. Тепер приймаємо без вступного до Тов. і до У. Н. Союзу. Хто приведе члена, дістане нагороду від Тов. і У. Н. Союзу. Член, що не явиться на збори, підлягає карі після ухвали. — С. Береза, предс.; Н. Зварун, кас.; А. Андрійців, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Єдність, від. 163., відбудуться в неділю, 14. грудня, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. На порядку дня є важні справи до порішення. Тому присутність всіх членів обовязкова. Початок у год. 1. пополудні. — Уряд.

ПІТСФІЛД, МАСС. — Річні збори Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 150., відбудуться в неділю, 14. грудня, в 2. год. пополудні, в церковній галі. Проситься всіх членів, прийдіть то почуєте річне справоздання, як також і інші важні справи про У. Н. Союз. — О. Єремій, секр.

КОГУС, Н. Й. — Річний мітінґ Тов. Петра і Павла, від. 57., відбудеться в неділю, 14. грудня, в 2. годині попол., в церковній гали, 200 Ontario St. Буде вибір урядників на 1942. рік. — Теодор Малиґловка, пр.; Гр. Недільський, секр.

ГВАЙТСТОН, Н. Й. — Річний мітінґ Тов. Просвіта, від. 129., відбудеться в суботу, 13. грудня, в 8. год. вечором, в домі тов. М. Дзярського, 146-22 — 22. Обовязком всіх членів прибути на цей мітінґ, а довжні члени свої вкладки вирівнати, щоб не затягати на наступний рік. Буде вибір нового уряду на наступний рік. Не явившийся член заплатить кару після статуту. — М. Баран, предс.; С. Кузьма, кас.; М. Дзярський, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. — Місячний мітінґ Тов. ім. Івана Франка, від. 266., і вибір уряду на рік 1942. відбудеться в неділю, 14. грудня, в гали церковній св. О. Николая, 10. година зрана. Проситься всіх членів прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Також проситься всіх молодих членів взяти участь у цих виборах. — Василь Труфин, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Мир, від. 324., відбудуться в суботу, 13. грудня, в год. 8. ввечір, в Українській Громаді при 23. і Бравн ул. Проситься всіх прибути і вирівнати свої вкладки, бо по цих зборах буде річне замкнення книжок Тов. і контроля забере книги до перегляду. Отже всі як один повинні прийти і вирівнати свої залеглости бодай при кінці року, бо в противнім разі будуть суспендовані. Отже лішпе прийти і заплатити ніж опісля жалуватись на урядників, що поступили справедливо після статуту. Рівнож будуть інші важні справи до обговорення на цих перед річних зборах. — За уряд: О. Горохівський, предс.; М. Гелета, кас.; Гр. Бучко, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Річний мітінґ Бр. Пресв. Богородиці, від. 404., відбудеться 14. грудня, зараз по Сл. Божій. На тім мітінґу будуть дуже важні справи до перепровадження. Також буде вибір уряду на рік 1942. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свій довг. — Микола Добранський, секр.

ФУЛТОН, Н. Й. — Річні збори Тов. Запорізька Січ, від. 253., відбудуться в неділю, 14. грудня, в 2. годині пополудні. Прошу всіх членів прийти на збори. Буде вибір нових урядників і інші справи. — Василь Лобур, секр.

ГРІНПОЙНТ, Н. Й. — Річні збори Тов. Дністер, від. 310., відбудуться в суботу, 13. грудня, точно в годині 7:30 вечором, в гали 724 Ліонард ул. Просимо всіх членів бути присутними, бо будемо вибирати новий уряд на рік 1942. Маємо багато інших справ до полагодження і будемо вписувати нових членів, котрих ви приведете на наші збори. Рівнож проситься членів вирівнати свої довги, поки контр. комісія забере книги до перегляду. — За уряд: М. Леньо, предс.; Н. Довгун, кас.; С. Пелехатий, секр.

PHOENIXVILLE, PA. — St. Peter & Paul, Branch 321, will hold their **yearly meeting** on December 14, 1941, in the Ukrainian Hall at 1 o'clock. The committee asks each & every member to come to the meeting. The new committee for the year of 1942 will be voted on. Any member who does not have his dues paid up should have them straightened out with the secretary so there won't be any debts left over for the year of 1942. — Demetrus Chuck, Secr.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221., відбудуться в неділю, 14. грудня, в салі церковній при Оклей і Райс ул., в 12. годині вполудне. Приявність всіх членів на зборах є конечно пожадана. Просимо довгуючих членів вирівнати свої залеглі довги з кінцем цього року. — Ф. Васильовський, предс.; О. Любас, кас.; Т. Шпікула, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Річні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 156., відбудуться в неділю, 14. грудня, в домі громади, 701 Ґрін Стр., в 2. годині пополудні. Проситься всіх членів явитись. — Микола Муляр, предс.; Павло Яцик, кас.; Микола Іщук, секр.

АЛТУНА, ПА. — Річний мітінґ відділу 145. відбудеться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні, в церковній гали. Проситься всіх членів прибути. — За уряд: Евстахій Патроник, секр. 2028 Fifteenth Ave., Altoona, Pa.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. — Річні збори Бр. св. Юрія, від. 160., відбудуться в суботу, 13. грудня, в год. 8. вечером. Обовязком кожного члена прибути на збори, вислухати звіту за цілий рік і взяти участь у виборі нового уряду, щоб опісля не було нарікань. Як рівнож щоб вирівнати залеглости. — За уряд: Яків Притика, предс.; М. Костишин, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 371., відбудуться в суботу, 13. грудня, в годині 8. вечером в гали церковній, 49 Бікон Ст. На цих зборах відбудеться справоздання урядників відділу за рік 1941. Також відбудеться вибір уряду на слідуючий рік. Всі члени відділу повинні бути на цих зборах. Також довгуючі члени мають вирівнати залеглі вкладки на річних зборах. — За уряд: О. Паньків, предс.; Л. Гормак, кас.; Ю. Баранюк, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Річний мітінґ Бр. св. Володимира, від. 65., відбудеться в суботу, 13. грудня, в салі парохіяльній при Савт Стр., в годині 7:30 вечером. Проситься дуже членів прибути на цей мітінґ та вислухати справоздання уряду й контр. комісії. Буде вибір уряду на наступний рік. Буде також виясненя грамот у клясах 4. і 5. для Молодечого Департаменту. Тому проситься всіх членів прибути на цей мітінґ та взяти участь. — За уряд: Теодор Федош, предс.; Григорій Налепа, кас.; Андрій Смит, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Т-ва ім. Д. Вітовського, від. 375, відбудуться в неділю, 14. грудня в годині 12. в полудне, в Домі У. А. Горожан, 847 Н. Франклин вул. З причини, що будуть важні справи до полагодження, а це вибір уряду товариства на 1942. рік, здання цілорічного звіту з праці в товаристві за минулий рік і інші важні справи, так кожний член обовязково повинен явитися на збори. Довгуючим членам припоминається, щоби вирівнали всі свої залеглости, так щоби довгу не переносити на слідуючий рік. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 133., відбудуться в суботу, 13. грудня, в 8. год. ввечір. Всі члени обовязані бути на зборах, де буде справоздання касове і вибір нового уряду. — За уряд: К. Галушка, предс.; З. Літовинський, кас.; Д. Карач, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річний мітінґ Бр. св. Петра і Павла, від. 27., відбудеться в неділю, 14. грудня, в 3. годині пополудні. Проситься, щоб члени прийшли та нових членів привели. Щоб всі явилися. Будемо вибирати новий уряд на рік 1942. — За уряд: С. Лавровський, предс.; Я. Гураль, секретар.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219., відбудуться в суботу, 13. грудня, в годині 8. ввечір в Укр. Прав. Гали, 675 Савт 19 ул. Обовязком всіх членів прийти на означений час. Буде звіт відділових урядників, також контрольної комісії. Буде вибір урядників відділу на 1942. рік. Отож старайтесь прийти всі. — За уряд: Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Бр. св. Володимира, від. 130., відбуде свої збори в суботу, 13. грудня, в 8. годині вечером, в церковній галі, 28 Іст 7. вул. Проситься всіх членів явитися на означений час, бо то будуть останні збори в тім році, на котрих буде збиратися вкладки. Кожний член повинен вирівнати свої залеглости, щоби можна викінчити рахунок в книжках перед річними зборами. — Ів. Серединський, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 325., відбудуться в суботу, 13. грудня, в гали Українського Національного Дому, 216-218 Гренд Ст. Проситься членів прибути начас, бо є багато справ до полагодження, як: вибір уряду і більше інших справ. Члени конечно мусять вирівнати свої вкладки до У. Н. Союзу і Товариства, бо інакше будуть суспендовані. Приведіть нових членів до Товариства і У. Н. Союзу. Неприбувші члени на річні збори будуть підлягати карі після статута. — За уряд: І. Малик, предс.; В. Проць, кас.; П. Малицький, секр.

БРОНКС, Н. Й. Річний мітінґ Тов. Згода, від. 210., відбудеться в суботу, 13. грудня, в годині 8. вечером, в гали під ч. 3394 Іст Трімонт евня. Маємо закінчити рік 1941. і вибрати урядників на рік 1942. Просимо всіх прибути начас. — Стефан Завадовський, предс.; І. Франко, секр.; Т. Давидів, кас.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Річні збори від. 312., відбудуться в суботу, 13. грудня, точно в годині 7. вечер. Проситься всіх членів і членкиць обовязково явитися на зборах. Хто не прийде на збори, має заплатити кару 50 ц. а урядник $1. Буде вибір уряду на рік 1942. По зборах будемо мати забаву. Проситься прийти всі, як один. — С. Туз, предс.; С. Завадовський, секр.

ЕЛИЗАБІТ, Н. ДЖ. — Річний мітінґ Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142., відбудеться в суботу, 13. грудня, в 1. годині, в У. Н. Домі, 214 Фултон Ст. На порядку дня річне справоздання і вибір уряду на рік 1942., приймання нових членів і інші справи. — За уряд: Я. Лещак, предс. П. Остапчук, секр.; П. Пілат, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Бр. св. Василія, від. 339., відбудуться в суботу, 13. грудня, точно в годині 7. вечером в домі Громади, 3322 Н. Лавренс Ст. Усі члени пожадані явитись на збори. Буде справоздання контролі за шість місяців, також буде справоздання старого уряду та вибір уряду на рік 1942. Члени, котрі довгують, прийдіть і вирівнайте свої залеглости, щоби не перетягати завше з року на рік. Пригадується членам, щоби вписали своїх дітей до У. Н. Союзу, найбільшої української орґанізації, котра дає своїм членам більші користи, як чужі. Як бачите, майже всі великі компанії підбільшують вкладки на нові поліси на 10 процент. Тому є обовязком кожної української родини належати до своєї української орґанізації, якою є У. Н. С. Раз треба зрозуміти, що в злуці сила. — Уряд: І. Сорока, предс.; І. Іващишин, кас.; І. Сорока, секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. — Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211., відбудуться в суботу, 13. грудня, в год. 7:30 ввечір, в гали, де звичайно. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо будуть важні справи до полагодження. Контрольна комісія буде здавати справоздання за шість місяців. Також буде вибір уряду на 1942. рік. Іще раз пригадується, хто має малі діти, котрі ще не вписані до У. Н. С., то якраз тепер поба. Також і старших можете привести, бо покищо У. Н. Союз ще не підвищив своїх вкладок, як чужі асекураційні компанії. — За уряд Микола Слободян, предс.; Петро Телішевський, кас.; Василь Белей, секр.

ПАЛЯТЬ ЗА СОБОЮ СЛІДИ. — Приготовляючися до виїзду зо Злучених Держав, японські дипльомати приказали попалити акти японської амбасади. На подвірю будинку амбасади уставлено піч, в котру вкидали документи. Кажуть кореспонденти, що амбасада перемінилася в ярмарок, як трицять робітників амбасади стало вязати документи й вганяти з ними до огню.

ТАРЗАН, ч. 463. Загублені.

Тарзан бачив глибоке почуття в очах Зели, коли та просила пощади для Вилйена. Тому він вволив її волю і дійсно пощадив його.

Повертаючись до Зелі і Тома він тепер поспішно заговорив: „Ходім, пробиваймось через ті юрби людей. За мною!"

Дика дівчина нетрів знов вагались. Вона чомусь не мала охоти раз на все розставатись з магнетичним Вилйеном.

Це вагання знов заподіяло клопоту. В тій хвилині гурт адакських вояків почав наступати і розділив Зелю та хлопця від Тарзана.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

ПОШУКУЮ в дуже важній справі МАРІЮ, з роду БЕРНИК, замужну МЕДВІДЬ, родом зо села Лисятичі, повіт Стрий, Західня Україна. Виїхала до Аргентини в 1937. році. Хто би про неї знав, або сама, нехай зголоситься на адресу: 286-7
NICHOLAS BUCIAK,
18½ Walnut St., Newburyport, Mass. U. S. A.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.